

Sluttrapport

Prosjekt ” Kjennskap gjev vennskap”

LHL
Radøy

Prosjektnummer 2012 -1- 0198
Virksomhetsområde: Forebygging
Søkerorganisasjon: Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL)

Forord

Denne rapporten fortel om prosjektet «Kjennskap gjev Vennskap», som LHL Radøy har gjennomført i perioden 2013 – 2015. Med prosjektet ynskte me å integrere og involvere flyktningar og innvandrarar i kommunen gjennom å skape forskjellige møteplassar og slik gje dei nye vener, meir tryggleik og eit meningsfylt liv.

I utgangspunktet var det eit 1-årig prosjekt, men i november 2013 såg me at det baud på vanskar å få til ei skikkeleg gjennomføring/avslutning av måla våre. Grunnen var at det i heile perioden stadig kom nye folk til. For å kunne landa og vidareføre prosjektet meinte me at det var behov for eit ekstra sluttår. Etter søknad fekk vi dette, noko me vart svært glade for. Frå eit tal på 12 -14 personar, er det no 45 eritrearar i Radøy. Av desse er det ni born. Dei tre siste kom i november 2015. Me opplever at det ekstra sluttåret gjorde at det no er eit betre grunnlag for å utvikla samarbeidet framover. Det er skapt tryggleik og stifta gode relasjonar mellom mange av oss.

Prosjektet er gjennomført av LHL Radøy og me har hatt god hjelp frå Frivilligsentralen i kommunen. Dagleg leiar i sentralen, Rune Rydland, er ein ressurs for oss i LHL. Me har eit godt samarbeid på fleire områder og med tiltak i kommunen, både når det gjeld frivillige og når det gjeld musikk og kulturelle innslag.

Prosjektgruppa har og hatt eit godt samarbeid med Solveig Michelsen, flyktningkonsulenten i Radøy. Hun er den som er den som kjenner dei nye venene våre best. Takk til Solveig for god hjelp med integreringa og elles andre ting. Takk og til Katarina Birkeland, ungdomskoordinator i kommunen, som har stilt på forskjellige av tiltaka med sine ungdomar. Dette til glede for oss alle i prosjektet. Vi må og nemna kommuneadministrasjonen og deira velvilje i samband med gratis bruk av skulane og andre kommunale hus. Ikkje minst, ei stor takk også til dei frivillige hjelparane som har stilt opp og ytt sitt bidrag.

Takk og til Marta og Roald Hvidsten på Kviste Gard. Dei har vore med og tilrettelagt/gjennomført fleire av tiltaka i prosjektet.

Likeeins vil me takka søkerorganisasjonen LHL fordi dei hadde tru på søknaden vår og sende den vidare til ExtraStiftelsen. Og takk til Irene Steinsvik, prosjektkoordinator i LHL, som har gjeve oss nødvendig informasjon og losa oss gjennom prosjektet.

Til sist ei hjarteleg takk til ExtraStiftelsen som støtta oss med kr 158.000. Midlar som gjorde det mogeleg å setja prosjektet i gang.

Me har tru på at dei nye tilboda me har skapt vil utvikla seg og vera positive for alle som bur i Radøy kommune.

Manger, januar 2016

Berit Kvalvik

Prosjektleder og leder av LHL Radøy

Samandrag

I Radøy bor det mange flyktingar og fleire kjem til. Enkelte av oss møtte ofte desse nye ibuarane og me registrerte at livet deira ikkje alltid var heilt godt. Dei sleit med og finna fotfeste og dei ynskte sterkt å få norske vener og læra seg norsk. Me drøfta dette i styret og kom til at det trengtes at nokon brydde seg. Det var nødvendig å integrere dei for å førebyggje depresjon og vonde tanker. Me måtte bli kjent med kvarandre. LHL Radøy har før fått Extramidlar til integreringsprosjekt (“Bikuba” og “Norsk over grytene”). Me ville trekke på erfaringane frå desse, men denne gongen var det yngre menneske som gjerne trong litt andre tilbod. Difor ville me prøve oss med eit prosjekt som kunne skape nye møteplassar og aktivitetar som kunne betre kvardagen og gje dei eit meningsfullt liv.

Prosjektgruppa besto av representantar frå LHL Radøy, flyktingkonsulenten i kommunen, leiar av Frivilligsentralen og to representantar for eritrearane. Me nytta mellom anna ungdomskoordinator, ungdomsskuleelevar og kommunens servicekontor for å komme i kontakt med radværingar, og gjennom Frivilligsentralen henta me frivillige til ulike oppgåver. Slik bygde me eit sikkert apparat rundt prosjektet. Vi hadde desse aktivitetane: Fellesmøte med eritrearane for å presentere våre forventningar til kvarandre. Tur Radøy rundt med stopp for fotballspel, besøk på lakseanlegg og båttur for dei som ville. Korte turar i nærområdet, malekurs, strikkegruppe, utflukter, segletur på fjorden, gardsbesøk, grilling, bading ute og i basseng, dagnad, bær- og fruktplukking, sylting og safting, brød-, lefse- og julebakst, norsk og eritreisk julefest, internasjonal kafé. Av di me trong meir tid til å komme i mål med prosjektet og nå fleire fekk me bruke eit ekstra sluttår. Dette brukte me til å få kaféen til å bli eit fast møtepunkt annakvar fredag. Kafeen har vore viktig for å integrere og for å få kontakt med fleire. Mellom 15 og 40 radværingar og eritrearar møter og me spelar forskjellige spel saman.

Å lære om og av kvarandre har gitt oss nyttig læring og erfaring og gjort oss meir trygg på kvarandre. Det er skapt samkjensle og vennskap og det er bygd fellesskap på tvers av kulturar. Intensjonen om at kjennskap gjev vennskap er difor bevist. Sjølv om det har vore utfordringar med omsyn til nok dagar og tid, har utfallet av prosjektet alt i alt vore udelt positivt. Det har vore godt samarbeid med kommunen og andre. Lokalavisene har omtalt aktiviteten, og fleire har ringt og spurt oss til råds.

Me har skapt aktivitet som har vore med på å integrera og skape tryggleik og fellesskap. Me trur at dette har gjort at våre nye ibuarar har fått ei betre kvardag. Kjennskap og vennskap kan førebygge einsemd og psykiske vanskar. Me som bur i kommunen frå før vil og ha glede og nytte av å utvide kretsen av dei me er saman med. Me vil føre vidare samarbeidet og fortsette med kaféen og anna aktivitet, samt skape nye tilbod. Slik kan me bidra til å avlive myter og vrangførestillingar om det som er nytt og annleis.

Innhald:

Kapittel 1: Bakgrunn for prosjektet/målsetting – side 3

Kapittel 2: Prosjektgjennomføring/ metode – side 5

Kapittel 3: Resultat og resultatvurdering – side 7

Kapittel 4: Oppsummering /konklusjon/vidare planar – side 7

Kapittel 1: Bakgrunn for prosjektet/målsetting.

Radøy Kommune ligg i Hordaland, fem mil nord for Bergen. Her bur kring 5000 menneske i kommunen. Mange av desse er innvandrarar frå andre land og verdsdelar. Det er forskjellige grunnar til deira opphald i Radøy, nokre er flyktningar, andre har kome som arbeidssøklarar til kommunen. Felles har dei nok opplevinga av at ting er annleis, både i det daglege og kulturelle.

LHL Radøy er ein av fleire organisasjonar i kommunen. Enkelte av oss møter ofte desse nye ibuarane, og me registrerte at livet deira ikkje alltid var heilt godt. Me drøfta dette i styret vårt, og kom til at det trengtes at nokon brydde seg. Difor ville me prøve oss med eit prosjekt som kunne betre kvardagen til dei nye ibuarane våre. Som samarbeidspartnar hadde me fått med oss Frivilligsentralen og flyktningkonsulenten i Radøy. Sistnemnte av di ho kjente den enkelte av dei nye som hadde flytta hit, og av di ho også er ein representant for kommunen.

LHL Radøy hadde tidlegare fått finansiert “Bikuba” (2005/3/0379) av ExtraStiftelsen. Eit omfattande og stort prosjekt, som vart ferdigstilt i 2007. Her var me svært kreative, og fleire tiltak vart etablerte og fungerer og i dag. Me har ekstra trim for dei eldste, seniordans, strikkekafe og kulturtime på sjukeheimen. Me starta og ei songgruppe som vert flittig nytta i kommunen. Medlemmene våre i LHL Radøy er aktive frivillige i alle tiltaka. I desse tiltaka var det med mange innvandrarar frå både Afrika, Asia og andre land i aust og særleg sørlege delar av Europa. Nokre av desse har flytta til andre stader i landet. For dei som er att ser det ut til at kvardagen går bra. Innimellom har me ei samling kring eit godt måltid, noko som alltid er populært. Nokre av dei er og sporadisk innom strikkekafeen, men går der ikkje heilt fast. I desember 2007 fekk me tilbod om å overta eit Extra-prosjekt som heitte “Norsk over grytene” (2006/1/0172). Her fekk dei nye venene våre høve til å prøve ut norskkunnskapane sine, vart kjende med mange og vart tryggare i lokalmiljøet. Det var eit triveleg tiltak å arbeide med, me lærte mykje om mat og kultur frå dei, og fekk samtidig formidla vår kunnskap om det same.

I 2010 kom dei første flyktningane frå Eritrea til Radøy. Dei starta norskundervisninga si på Manger, kommunesenteret i Radøy, men vart så overførte til Knarvik, som er det regionale skulesenteret i Nordhordland. Dette førte til at me mista noko av den nærleiken vi tidlegare hadde med dei. For dei vart det lange dagar, med skulegang og lang reisetid. For oss vart det meir vanskeleg å halda kontakten. Reint tilfeldig oppdaga me at dei sleit med å finna fotfeste, dei sakna familien og borna sine. Det var heller ikkje lett å få nye vener i lokalmiljøet. Dei ynskte sterkt å få norske vener, få seg arbeid og læra det norske språket. Likeeins var det viktig for dei å få familien hit, dagane var ofte prega av avmakt og redsle for deira næraste. Styret i LHL såg at det var nødvendig å integrere dei for å førebyggje depresjon og vonde tankar som lett kunne slå ut i psykiske vanskar. Me ynskte å gje dei eit meningsfullt liv og skapa håp om ei betre framtid for dei. Vi meinte det var viktig å verta kjende, bygga tillit og respekt, og føra dei saman med andre i bygda. Dette var yngre menneske som gjerne trong litt andre tilbod enn det me har nytta før. LHL Radøy bestemte seg difor for å søke midlar til nok eit prosjekt frå ExtraStiftelsen. Og då prosjektsøknaden vart skriven (2012) fekk me og vite at Radøy kommune hadde sagt ja til å ta i mot enda ei gruppe flyktningar i 2013.

Det me har lært av dei førre prosjekta våre er mellom anna at å lage mat og eta saman, er det mest samlande og lærerike som finns. Dette kan med fordel nyttast i alle prosjekt. Både for å praktisere språket og for å formidle kor viktig kosthald og trim er for helsa. Difor skulle både mat og trening/trim vera viktige delar i det nye prosjektet. Me meinte og at det var viktig at dei nyankomne fekk dele opplevingar og at dei vart kjende, både i kommunen og regionen dei skulle bu i. Me såg at me måtte prøve å takle følgjande utfordringar i prosjektperioden: Å nå ut til dei det gjaldt. Finne fram til gode tilbod. Skape aktivitetar som fenger; både ute og inne. Vise respekt for dei og deira kultur. Involvere

dei i bygda. Målgruppe for prosjektet skulle være nye innvandrarar til Radøy kommune, men me ville og motivere radværingar til å vera med oss.

Me formulerte difor denne målsettinga for prosjektet:

Gjennom forskjellige møteplassar integrere og involvere dei nye ibuarane i bygda vår og slik gje dei nye vener og meir tryggleik. Gjennom aktiv deltaking skulle me skape samkjensle i det nye landsskapet og leggje til rette for eit meningsfylt og trygt liv som kunne byggje vennskap og fellesskap.

Kapittel 2: Prosjektgjennomføring/ metode.

Prosjektgruppa har vore :

Berit Kvalvik. Leiar i LHL Radøy og prosjektleiar.

Oddbjørg Dragøy. Kasserar i LHL Radøy. Og kasserar i prosjektet.

Rune Rydland. Dagleg leiar i Frivilligsentralen.

Karin Halland. LHL – Radøy.

Norvald Elvik. Sekretær i LHL Radøy.

Solveig Michelsen.flyktningekonsulent i Radøy.

I tillegg har Ruta Sereke og Weldemichael Kahsay Embaye, vore representantar for eritrearane. Dei kom med i prosjektgruppa allereie i første ½ -år.

Då vi i slutten av november 2012 fekk ja på søknaden vår sette me i gang. Prosjektgruppa var samla til eit møte i desember 2012 og eit i januar 2013. Utfordringane for eit vellukka resultat var mange, men trua på at med respekt for kvarandre og gode tilbod ville me lukkast, var større.

Planane for første ½ år gjekk på informasjon og motivasjon, samt det å verta kjende med kvarandre.

Like viktig som dette, var det å henta inn radværingar på same alder som desse nye ibuarane våre.

Kontaktpersonar mot dei unge gjekk stort sett gjennom ungdomskoordinator Katarina Birkeland og elevane ved ungdomsskulen, samt gjennom kontakten med servicekontoret på kommunehuset.

Gjennom Frivilligsentralen og samarbeidet med dei, henta me frivillige til forskjellige oppgåver. Slik bygde me eit sikkert apparat rundt prosjektet.

Solveig Michelsen er ein viktig ressursperson, fordi ho var den som kjente alle eritrearane som kom til kommunen. Hilde Beth Kvalvik var ein annan. Ho hadde ein triveleg maledag saman med oss, men måtte seinare avslutte av di ho tok til med sosionomstudiet.

Aktivitet i 2013:

Det første fellesmøte hadde me på Smithèn 12 februar 2013, prosjektgruppa og eritrearane , tretti personer i alt . Her presenterte me våre tankar og testa ut kva forventningar som låg til grunn for tida framføre.

10 mai 2013 tok me turen Radøy rundt. Me lånte ein liten buss, og pluss nokre privatbilar kom me oss av garde. Første stopp var fotballbana på Sæbø, der me spela fotball og åt frukost . Turen gjekk så over Sletta til Marøy. Der hadde me avtale med Arthur Marøy og lakseanlegget der ute. Han viste film og fortalde historia om industrien sin. Me fekk servert grilla laks og dei som ville det fekk seg ein tur ut i båt.

Elles hadde me fyljande aktivitet i 2013: * Korte turar i nærområde. * Utdeling av kler. * Malekurs i gamle Prestegarden. * Tur til Nesvatnet. * Grilling og bading. * Bærplukking, plukking av eple og

plommer. Sylting og safting på Kolstad grendahus. (Me laga mellom anna eplegele og rognegele.) * Lefsebakst og julekakebakst på Manger Barneskule. * Julefest på Hella Skulestove.

Aktivitet i 2014:

- Besøk på Kviste gard: drivhuset og urtehagen, høner og sauer. Me ble fortalt om livet på garden.
- Turar på Nøttveitveten.
- Bading i bassenget på Manger.
- Strikkegruppe.
- Brødbaking.
- Tur til Halland m/Karin.
- Tur til Kviste, ei dag ved sjøen. Nothuset med sjømat og på segltur med Marta og Roald. Ut Mangersfjorden -rundt Bognøy og heim att. Bra opplegg og triveleg dag.
- Tur til Bergen – Fløyen –Akvariet og Pizza på Egon.
- Internasjonal kafe på Sæbø Skule med mat frå Eritrea, Sierra Leone og Kasakstan. Festleg og spanande. Her møtte over hundre mennesker!
- Juleavslutning på Smithèn med norsk julemat.

2015:

Etter søknad fekk me bruka 2015 som ekstra sluttår. Grunnen var at me følte me trong litt meir tid for å kunna vidareføra måla våre. Kontakten med våre nye landsmenn var god, men me kjende på at dette måtte femna over fleire. Kafeen vår ville me gjerne få som eit fast møtepunkt, også når prosjektperioden var over. Me sleit litt i førstninga, men så var me plutseleg i gang. Vår 2015 prøvde me oss med og møtast annakvar fredag til litt frukt og kaffi/vaflar. Etter kvart la me og vekt på å spela forskjellige spel saman. Dette vart utruleg populært, og me har vore frå 15 til over 40 personar som har møtt. Både radværingar og eritrearane kjem. Dei nye ibuarane får bruka norsken sin, og me innfødde forklara dei dialekten vår. Kjempemoro! No reknar me den som eit fast tilbod for alle.

Aktiviteter i 2015:

- Januar den 7ende feira me Eritreisk jul. Festen heldt me på Helsetunet på Manger. Me fekk festmat som dei hadde laga til oss.
- Spede forsøk med kafeen framover våren.
- Turar i området. Dugnad på fotballbana med dei yngste.
- Info møter i Prestegarden for forsøk på tilrettelegging av nye ting.
- Konsentrerte oss om kafeen, som har vorte viktig, både som integrering og for kontakten med fleire, serleg radværingar.
- Julefest på Smithèn der framunder 60 personar var med. (Avrunding av prosjektperioden.)

I november 2015 fekk me melding om at eit akuttmottak for mindreårige skulle opprettast i vår kommune. Dette skapte uro mellom folk. Diskusjonane gjekk og alt var ikkje vel gjennomtenkt av det som vart sagt eller sett på prent. Me i prosjektgruppa vart litt redde for at dette skulle slå negativt ut for våre venner. Ved kontakt med den eritreiske gruppa viste det seg at dei og var obs. på hendingane og at dei var urolege for borna og ungdomane sine. Ved å slå ring rundt dei håper me å ha roa situasjonen.

Kapittel 3: Resultat og resultatvurdering

Hovudmålet med prosjektet var å skape samkjensle i det nye landsskapet og gjennom vennskap bygge eit fellesskap for utvikling. Dei nye venene våre har sin kultur og me har vår. Det å lære om og av kvarandre har gitt oss ei nyttig læring og erfaring. Det har vore med og gjeve både dei og oss meir tryggleik i alle situasjonar. Me har vorte reelle venner som har god kontakt.

Likeeins kjenner me på at det er lagt eit grunnlag som framleis er i positiv utforming. Innbyggjarane i kommunen er nysgjerrige på kva me heldt på med. Då er det lett å be dei vera med og sjå sjølv! Slik utvidar me omfanget av kretsen kring dei nye.

Prosjektgruppa kjenner vel på at me på eit vis har nådd målet med prosjektet vårt. Intensjonen om at kjennskap gjev vennskap er i alle fall bevist. Så har det sjølv sagt vore ein del «skjer i sjøen» undervegs, mest i forhold til nok dagar og tid for både oss og dei. Men alt i alt synes me at utfallet av prosjektet er udelte positivt, og muligheita for samarbeid vidare er på plass. Me er takksame for at ExtraStiftelsen gav oss året 2015 som eit ekstra sluttår. Me føler det gjorde det muleg å få tiltaka på fast grunn.

Prosjektarbeidet har vorte lagt merke til både i kommunen og lokalavisene. Det har vore reportasjar og bilde i avisene, og fleire ringer og spør om korleis me har gjort det. Ungdomskoordinatoren i Radøy har og spurt om me kan vera med på ein stor internasjonal kafé den 10. april i år (2016). Det har me sagt ja til. Elles har Røde Kors gjennom kommunen bede oss hjelpa til å få i gang ei fast turgruppe. Gjennom dei prosjekta som LHL Radøy har hatt har både lokallaget og LHL som organisasjon vorte kjende.

Kapittel 4.Oppsummering /konklusjon/vidare planar.

Bakgrunnen for prosjektet var å vera med på å integrera og skapa tryggleik og fellesskap for dei nye ibuarane våre. Me har satt i gang aktivitetar som me meiner har betra kvardagen til våre nye ibuarar. Me trur at slike tilbod kan gjera det lettare for dei å leve her i landet. Kjennskap og vennskap kan førebygge einsemd og psykiske vanskar. Me trur og at me som bur i kommunen frå før vil ha både glede og nytte av å utvide kretsen av dei me er saman med.

No i 2016 har me alt starta opp «dropp inn» kafeen; den går annakvar fredag. Desse unge eritrearane ynskjer kvar fredag, og klarer me å få det til vert det slik. Kanskje må me finna ein anna vri, eit anna tilbod. Me er i tenkeboksen her. Me har mellom anna planar om ei boccia-gruppe og andre uteleikar når det vårast. Me vart og inviterte på eritreisk julefest den 9. januar i år (2016) der vertskapet hadde opplegget og sto for gjennomføringa. Veldig bra og lærerikt. Dei fleste er ortodokse kristne, så deira julaften er eigentleg 7. januar. Dei har sine skikkar, og desse unge mennene song sine julesongar på sitt vis. Samtidig som det var flott, var det tankevekkande for oss. Kunne me spontant utfordra våre unge til noko liknande? Me er slett ikkje sikker.

Ser me på oppnådd resultat og det at me har den gode kontakten med våre nye ibuarar vil me som lokallag føra vidare samarbeidet. Når me i tillegg har den nære kontakten med kommunen vil me også fortsetta det samarbeidet. Slik me ser det har dette berre positive sider, og har nytteverdi for alle partar. Det vil forhåpentlegvis og vera ein spore til å avliva myter og vrangførestillingar om det som er nytt og annleis. Utgangspunktet og vidareføringa ligg der, og me har ingen tankar om nedlegging.

Førebuing til grilling:

På tur Radøy rundt:

Badetur:

Malekurs:

